

§ 79

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Alviina Alametsän toivomusponnosta, joka koskee luon- toalueiden saavutettavuutta julkisella liikenteellä

HEL 2019-006272 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingin seudulla. Tehtäväänsä liittyen HSL suunnittelee joukkoliikenteen linjojen reitit ja aikataulut toimialueellaan eli siis myös pääkaupunkiseudun luontokohteiden joukkoliikenneyhteydet. Suunnittelussa tukeudutaan HSL:n joukkoliikenteen suunnitteluohjeeseen, jossa asetetaan tavoitteet joukkoliikenteen palvelutasolle erityyppisille alueille ja yhteyksille. Luontoalueiden yhteyksien suunnittelu on osa joukkoliikenteen suunnittelun kokonaisuutta, jossa pyritään vastaamaan kaikkiin matkustajien liikkumistarpeisiin houkuttelevasti, tehokkaasti ja taloudellisesti.

HSL pyrkii tarjoamaan mahdollisimman hyvän joukkoliikenteen palvelutason. Joukkoliikenneyhteyksien suunnittelun lähtökohtana ovat käyttäjien tarpeet ja odotukset. Suunnitteluohjeen mukaisesti suunnittelun pohjana ovat aluekohtaiset palvelutasoluokat, joiden avulla määritellään peruspalvelutaso kullekin alueelle ja yhteysvälille. Peruspalvelutasoa parempaa palvelua tarjotaan kysynnän perusteella. Haja-asutusalueilla ei kysynnän vähäisyyden johdosta järjestetä varsinaisia joukkoliikennepalveluita, vaan siellä tarjotaan vain koulukuljetukset ja muut lakisääteiset kuljetuspalvelut. Palvelutasomäärittelyllä pyritään tasapuolisuuteen eri alueiden välillä niin, että samanlaisilla alueilla on samanlainen peruspalvelutaso.

HSL järjestää pääkaupunkiseudun joukkoliikennettä pääsääntöisesti päivittäisiä liikkumistarpeita varten. Liikennöinnin kustannukset ovat suurin rajoittava tekijä tarjottavalle palvelutasolle. Suorien, nopeiden ja tarjonnaltaan houkuttelevien yhteyksien luominen pitkien välimatkojen välille on kallista. Osa pääkaupunkiseudun luontokohteista esim. Keskuspuisto ja monet merenrantakohteet ovat hyvin saavutettavissa nykyisellä joukkoliikenneverkostolla. Lautakunta suosittaa HSL:ää selvittämään luontokohteiden liikennepalvelujen kehittämistä esimerkiksi Korkeasaaren bussivuorojen kaltaisena omana vetovoimaisenakonseptinaan. Ympärivuotisen liikenteen lisääminen kaukaisempiin kohteisiin ei ole välttämättä tarkoituksenmukaista, mutta kotimaanmatkailun ja

pääkaupunkiseudun luonnon kiinnostavuuden lisääntyessä sesonkiaikana on kannattavaa kehittää yhteyksiä.

Pääkaupunkiseudun joukkoliikennejärjestelmä perustuu nykyään verkostomaiseen linjastoon, jossa osa yhteyksistä toimii nopeina seudullisina runkolinjoina. Näihin vaihdetaan paikallisilta joukkoliikennelinjoilta. Matkustajan näkökulmasta varsinaisen liikennetarjonnan palvelutason lisäksi keskeisenä asiana on matkaketjujen toimivuus eli vaihtojen onnistuminen. Vaihtojen jouhevuus onkin tärkeä palvelutason tekijä, johon HSL erityisesti panostaa joukkoliikennettä suunnitellessaan.

Eräänä luontokohteiden saavutettavuutta parantavana toimenpiteenä HSL laajensi kesäksi 2019 reittioppaan käsittämään myös saariston yhteyslautojen aikataulut. Reittiopas neuvoo nykyisin yhteydet 26 pääkaupunkiseudun saareen, joihin on säännöllistä vesiliikennettä, vaikka nämä eivät olekaan HSL:n lippujärjestelmän piirissä. Tätä palvelun laajennusta HSL myös markkinoi. Muutoin HSL keskittyy joukkoliikennejärjestelmänsä yleiseen markkinointiin ja viestintään. Merellisten kohteiden lisäksi myös muiden luontokohteiden yhteyksien viestintä tukee ihmisten mahdollisuutta päästä luonnon äärelle.

HSL kerää matkustajien palautetta ja ehdotuksia palautejärjestelmäänsä. Vuonna 2018 HSL käsitteli yli 80 000 palautejärjestelmään tullutta palautetta. Perinteisen palautejärjestelmän lisäksi asiakasvuorovaikutusta tehdään liikkumiskyselyjen ja asukastyöpajojen muodossa. HSL:n tarkoituksena on synnyttää palveluja, jotka tuottavat asiakkaille lisäarvoa ja vastaavat heidän todellisiin tarpeisiinsa.

Käsittely

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Kolmannen kappaleen loppu:

"Sen sijaan joukkoliikennepalvelujen merkittävä parantaminen kohteissa, jotka sijaitsevat hajallaan ja kaukana tiivistä kaupunkirakenteesta ja joiden joukkoliikenteen kokonaiskysyntä on pientä ja kysynnän ajallinen vaihtelu suurta, ei ole taloudellisesti eikä liikenteellisesti tarkoituksenmukaista."

Voisi korvata:

"Lautakunta suosittaa HSL:ää selvittämään luontokohteiden liikennepalvelujen kehittämistä esimerkiksi Korkeasaaren bussivuorojen kaltaisena omana vetovoimaisena konseptinaan. Ympärivuotisen liikenteen lisääminen kaukaisempiin kohteisiin ei ole välttämättä tarkoituksenmukaista, mutta kotimaanmatkailun ja pääkaupunkiseudun luonnon kiinnostavuuden lisääntyessä sesonkiaikana on kannattavaa kehittää yhteyksiä."

11.02.2020

Viidennen kappaleen loppu:

"Yksittäisten luontokohteiden yhteyksien markkinointi on ennen kaikkea luontotoimijoiden omassa intressissä."

Voisi korvata:

"Merellisten kohteiden lisäksi myös muiden luontokohteiden yhteyksien viestintä tukee ihmisten mahdollisuutta päästä luonnon äärelle."

Kannattaja: Tuomas Rantanen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinemäen vastaehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Liitteet

1 Alametsä Alviina, toivomusponsi, Kvsto 22.5.2019 asia 25

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingin seudulla. Tehtävänsä liittyen HSL suunnittelee joukkoliikenteen linjojen reitit ja aikataulut toimialueellaan eli siis myös pääkaupunkiseudun luontokohteiden joukkoliikenneyhteydet. Suunnittelussa tukeudutaan HSL:n joukkoliikenteen suunnitteluohjeeseen, jossa asetetaan tavoitteet joukkoliikenteen palvelutasolle erityyppisille alueille ja yhteyksille. Luontoalueiden yhteyksien suunnittelu on osa joukkoliikenteen suunnittelun kokonaisuutta, jossa pyritään vastaamaan kaikkiin matkustajien liikkumistarpeisiin houkuttelevasti, tehokkaasti ja taloudellisesti.

HSL pyrkii tarjoamaan mahdollisimman hyvän joukkoliikenteen palvelutason. Joukkoliikenneyhteyksien suunnittelun lähtökohtana ovat käyttäjien tarpeet ja odotukset. Suunnitteluohjeen mukaisesti suunnittelun pohjana ovat aluekohtaiset palvelutasoluokat, joiden avulla määritellään peruspalvelutaso kullekin alueelle ja yhteysvälille. Peruspalveluta-

soa parempaa palvelua tarjotaan kysynnän perusteella. Haja-asutusalueilla ei kysynnän vähäisyyden johdosta järjestetä varsinaisia joukkoliikennepalveluita, vaan siellä tarjotaan vain koulukuljetukset ja muut lakisääteiset kuljetuspalvelut. Palvelutasomäärittelyllä pyritään tasapuolisuuteen eri alueiden välillä niin, että samanlaisilla alueilla on samanlainen peruspalvelutaso.

HSL järjestää pääkaupunkiseudun joukkoliikennettä pääsääntöisesti päivittäisiä liikkumistarpeita varten. Liikennöinnin kustannukset ovat suurin rajoittava tekijä tarjottavalle palvelutasolle. Suorien, nopeiden ja tarjonnaltaan houkuttelevien yhteyksien luominen pitkien välimatkojen välille on kallista. Osa pääkaupunkiseudun luontokohteista esim. Keskuspuisto ja monet merenrantakohteet ovat hyvin saavutettavissa nykyisellä joukkoliikenneverkostolla. Sen sijaan joukkoliikennepalvelujen merkittävä parantaminen kohteissa, jotka sijaitsevat hajallaan ja kaukana tiiviistä kaupunkirakenteesta ja joiden joukkoliikenteen kokonaiskysyntä on pientä ja kysynnän ajallinen vaihtelu suurta, ei ole taloudellisesti eikä liikenteellisesti tarkoituksenmukaista.

Pääkaupunkiseudun joukkoliikennejärjestelmä perustuu nykyään verkostomaiseen linjastoon, jossa osa yhteyksistä toimii nopeina seudullisina runkolinjoina. Näihin vaihdetaan paikallisilta joukkoliikennelinjoilta. Matkustajan näkökulmasta varsinaisen liikennetarjonnan palvelutason lisäksi keskeisenä asiana on matkaketjujen toimivuus eli vaihtojen onnistuminen. Vaihtojen jouhevuus onkin tärkeä palvelutason tekijä, johon HSL erityisesti panostaa joukkoliikennettä suunnitellessaan.

Eräänä luontokohteiden saavutettavuutta parantavana toimenpiteenä HSL laajensi kesäksi 2019 reittioppaan käsittämään myös saariston yhteyslautojen aikataulut. Reittiopas neuvoo nykyisin yhteydet 26 pääkaupunkiseudun saareen, joihin on säännöllistä vesiliikennettä, vaikka nämä eivät olekaan HSL:n lippujärjestelmän piirissä. Tätä palvelun laajennusta HSL myös markkinoi. Muutoin HSL keskittyy joukkoliikennejärjestelmänsä yleiseen markkinointiin ja viestintään. Yksittäisten luontokohteiden yhteyksien markkinointi on ennen kaikkea luontotoimijoiden omassa intressissä.

HSL kerää matkustajien palautetta ja ehdotuksia palautejärjestelmäänsä. Vuonna 2018 HSL käsitteli yli 80 000 palautejärjestelmään tullutta palautetta. Perinteisen palautejärjestelmän lisäksi asiakasvuorovaikutusta tehdään liikkumiskyselyjen ja asukastyöpajojen muodossa. HSL:n tarkoituksena on synnyttää palveluja, jotka tuottavat asiakkaille lisäarvoa ja vastaavat heidän todellisiin tarpeisiinsa.

Esittelijän perustelut

Toivomusponsi

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Sörnäistenkatu 1
Helsinki 10
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

11.02.2020

Valtuutettu Alviina Alametsä on tehnyt 22.5.2019 seuraavan toivomusponnen:

”Hyväksyessään kaupunginhallituksen vastauksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että Helsingin kaupunki selvittää yhdessä HSL:n kanssa, kuinka myös ilman omaa autoa liikkuvien kaupunkilaisten ja matkailijoiden mahdollisuuksia saavuttaa pääkaupunkiseudun luontoalueita voidaan edistää julkisella liikenteellä. Selvityksessä on toivottavaa kiinnittää huomiota esimerkiksi seuraaviin seikkoihin:

- a) liikennevälineiden vaihtojen sujuvuuteen
- b) linjojen suunnitteluun siten, että ne kulkevat perille asti luontoreittien lähelle
- c) luontokohteiden ja niiden saavutettavuuden viestintään
- d) kaupunkilaisten toiveisiin ja ehdotuksiin koskien luontoalueiden saavutettavuutta.”

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 14.2.2020 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Liitteet

1 Alametsä Alviina, toivomusponsi, Kvsto 22.5.2019 asia 25

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 04.02.2020 § 64